

VÕRU MUUSIKAKOOL
TAVAÕPPE AKORDIONI ÕPPEKAVA

ÕPPEAINETE LOETELU

õppeained	noorem aste				vanem aste	
	I tase		II tase		III tase	
	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta
akordion	1,5	1,5	1	1	1	1
solfedžo	1,5	1,5-2	1	1	1	1
muusikalugu					1	1*
Koosmusitseerimine	1*	1*	1*	1*	1*	1*
lisapill				0,5*	0,5*	0,5*

AINEKAVAD

Õppeaine nimetus: AKORDION

Maht tundides: 1 akadeemiline tund nädalas. Tunni võib jaotatuna kahe korra peale (õppeaastas 35 tundi)

Nominaalne õpiaeg kestab 6 aastat. Õppeaastas on 35 õppenädalat.

Õpetuse eesmärgid

Lähtudes õppuri muusikalistest eeldustest, omandada akordionimängu oskused ning isiklik loov lähenemine erinevatele muusikateostele

Õppeaine programm:

I ja II taseme õppuri algteadmised akordionist:

Õige pilliasend, kätehoid pillimängul, pingevaba kehahoid, löötsa juhtimine ja töö löötsavahetusega, tooni kujundamine, mõlema käe mängutehnika arendamine, algteadmised strihhidest, fraseerimisest, tempost ja dünaamikast; arendada enesekuulamise oskust.

III tasemes on olulisem süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine; teoste sisu lahtimõtestamine ja vormianalüüs; esinemiskindlus.

Õppeaasta jooksul omandatud repertuaar peab olema mitmekülgne – sisult ja faktuurilt, sisaldama erinevaid fakteure, olema emotsionaalselt ja tehniliselt arendav. Õppekava peaks sisaldama eesti autorite ja kaasaja heliloojate teoseid.

Noodilugemine.

Akordioniõpetuse olulisemaid külgi on noodilugemise arendamine. Sellel on suur praktiline väärtus uue repertuaari õppimisel. Looduse poolt kaasa antud ladus noodilugemisoskus on vähestel õpilastel, kuid seda on võimalik arendada. Alustada tuleks algõpetusest ja jätkata järjepidevalt kogu õppeaja vältel. Akordionimuusika kirjutatakse tavaliselt kahele reale ning seetõttu peab tähelepanu olema suunatud üheaegselt nii vertikaals kui horisontaals. Hea noodilugemisoskus põhineb nägemise, kuulmise ja motoorika koostööl. On oluline ühendada omavahel oskus lugeda silmadega teksti ja peatusteta sujuv mäng, mis alluks kuulmiskontrollile. Esimesel õppeaastal ei erine noodist loetavate ja õpitavate palade raskusaste. Soovitav on õpetajal koos õppuriga mängida kergeid ansamblipalu: erinevaid töötlusi, ka populaarset muusikat. Järgmistel aastatel on materjal klassitaseme paladest kergem, valikulisem.

Ansamblimäng.

Ansamblimäng on sobiv võimalus musitseerimiseks juba algõpetuse esimestest tundidest alates. Soovitav tegeleda kogu õppeaja vältel. Hea oleks anda õpilasele võimalus mängida ka erinevates pillikoosseisudes: akordion/klarnet (saksofon või muu puhkpill), kannel, kitarr jne. Oluline on sobiva ning mitmekülgse repertuaari leidmine ja selle kohandamine vastavale koosseisule.

MÕISTED

Palade õpetamisel vajaminevaid muusikalisi termineid (dünaamika märgid, tempo terminid, artikulatsioon; lõõtsavahetuse märgid ja strihhid)

LISATEGEVUSED

Kontsertide külastamised

Kontserdid üldhariduskoolides

Osalemine festivalide ja õppelaagrites

Meistrikläss Eesti interpretidelt 1 kord õppeaastas

ESINEMISTE KORD

- 1) lavakultuur (esinemiskultuur)
- 2) õppur peab esinema 3 korda õppeaasta jooksul

NÕUDED HELIREDELITELE**I tase**

2.aasta C, G, – duurid, tutvumine a - molliga
KK, 3-häälsed akordid

II tase

1.aasta duur ja moll heliredelid, pikk kolmkõla, 3-häälsed akordid
2.aasta duur ja moll heliredelid, pikk kolmkõla, 3-häälsed akordid. Soovitatav mängida kahes kiiruses

III aste

1.aasta duur, moll heliredelid, pikk kolmkõla ja 3-häälsed akordid. Soovitatav mängida kolmes kiiruses.
2.aasta duur, moll heliredelid, pikk kolmkõla. Soovitatav tutvuda lühikese arpedžoga ja D7-ga

TASEMENÄITAJAD**I tase**

1.aasta

Tutvustada eesti muusikat, rahvalaule, lastelaule, soovitatav polüfoonilistel alustel väikesed harjutused.

2. aasta

Õppeaasta jooksul mängitakse 6 - 8 pala, alustada polüfoonilise helikeelega palade õpetamisega: kaanonid, imitatsioonid, lihtsad palad.

II tase

1.aasta

Õppeaasta jooksul 4-5 eri ilmelist pala

2.aasta

Õppeaasta jooksul 1 klassikaline, polüfoonilise helikeelega pala, 1 variatsioon või muu suurvorm, 3-4 eriilmelist pala, (nende hulgas ka kergemast zhanrist, rahvamuusikast vms).

III tase

1.aasta

Õppeaasta jooksul 1 polüfoonilise helikeelega pala, 3 - 4 pala (erinevad tehnikad; - muusikastiilid; -ajastud; -iseloomud, jne).

2. aasta

Õppeaasta jooksul 1 polüfoonilise helikeelega pala, 3-4 pala (virtuoosne, kaasaegne, rahvamuusika, jazz-, pop- vms teos).

Valmistatakse ette lõpueksami kava: kolm erineva karakteriga pala (neist üks võib olla etüüd või koosneda 2-3 kergemast süüdi osast; ühe pala võib esitada ansambelis ja noodist).

NÕUDED TASEME LÕPUL

I tase – ARVESTUS esitada peast kaks eriilmelist pala,

II tase – EKSAM esitada peast kaks eriilmelist pala

III tase – EKSAM esitada kolm eriilmelist pala

ÜLEMINEKU KONTSERTID

I tase 1. aasta – õppeaasta lõpetamisel esitada kaks eriilmelist pala

II tase 1. aasta – õppeaasta lõpetamisel esitada peast kaks eriilmelist pala

III tase 1. aasta – õppeaasta lõpetamisel esitada peast kaks erineva iseloomuga teost

SOOVITATAVAD REPERTUAARIKOGUMIKUD

Kulpowicz, W. Etiudy na akordeon I. Polskie, 1961.

Karu, V. Akordioniõpik. Tln., 1986.

Luck, H. Lieder, Tänze, Vortragsstücke. Leipzig, 1985.

Rebane, H. Minu akordion. Tln., 1995.

Bethmann, I. Akkordeon im Kinderland. Leipzig, 1957.

Holm, L. Spela Dragpel. Stockholm, 1992.

Step I B. Hohner Verlag : Frossingen, 1988.

Esenmann, M. Akkordion Schulwerk Band I B 1986

Bartók Karola. Harmonika Etüdök. Budapest 1964

Rebane, H. Polüfoonia album akordionistidele. 1997.

Rebane, H. Akordionalbum 2004

Bartók Karola. Sonatinenalbum. Budapest, 1967.

Valpola, H. Klounid. Matth. Hohner Ab Musikverlag, 1985.

Bartók Karola. Kis Elödasi Ddarabok. Budapest 1967

Vabariikliku akordioniõpilaste konkursi palad 1994

Õppeaine nimetus: KOOSMUSITSEERIMINE

Maht tundides: II tase 1 rühmatund nädalas; III tase – 1 rühmatundi nädalas.

Õpetuse eesmärgid:

Koosmusitseerimine annab oskuse kuulata kaasmängijat ja kogu gruppi tervikuna, oskuse sinna maitsekalt „sulanduda“, arendada rütmitunnet, oskust pause lugeda, jälgida ansambli eesmängijat ja dirigenti. Orkestris ja ansambelis mängitav repertuaar peab olema jõukohane ja soodustama õpilase edasist arengut.

Harjutus või pala peab õnnestuma esimesel katsel, kahjulik on nn. proovimise harjumus.

Orkestri või ansambli kõlakvaliteet, mängukultuur ja repertuaari omandamise kiirus sõltuvad iga pillimängija muusikalisest haritusest ning kogemustest oma oskusi praktikas rakendada.

Koosmusitseerimise arendamisega saame kinnistada õpilase muusikalist kirjaoskust.

Õppeaine programm:

Koosmusitseerimise all mõistame pillimänguuskuste rakendamist nii ansambelis kui ka orkestris. Koosmusitseerimise ainekava koostamisel on aluseks võetud õiged algõpetuse põhimõtted lähtudes akordioni ainekavast.

Koosmusitseerimisega tuleb hakata tegelema juba alates I klassist, mängides alguses koos õpetajaga eriala tunnis, hiljem sobivas koosluses kaasõpilastega. Õppeprotsessis on väga oluline koosmängu osa suurendamine. Soovitavalt võiks koosmänguks olla eraldi tund I taseme 1. aastal (I klassis) alates II poolaastast 0,5 tundi ja I taseme 2. aastal (II klassis) 1 tund. Alates II taseme 1. aastast (III klassist) peavad õppurid osalema orkestri- või õppurite vähesuse tõttu ansamblimängu töös. Orkestris või ansambelis on II taseme 1. aasta (III klassi) õppur võimeline musitseerima ka minimaalsete oskustega. Dirigent või ansambli juhendaja on

eeskätt siiski õpetaja, kes arvestab õppuri vanust ning õpilase individuaalset võimekust.

Orkestritundide arv nädalas on 2 tundi. Ansambelitundide arv sõltuvalt koosseisust 1 või 2 tundi nädalas.

Orkestriklass peab laiendama õppuri teadmisi muusikast. Tähelepanu tuleks pöörata muusikalisele kirjaoskusele, strihhidele, muusikastiilidele, artikulatsioonile, tempoterminele ja dünaamikale, nende kasutamisele. Oluline on kontrollida rütmipulssi, samuti rütmi täpset lugemist.

Repertuaarina võib lisaks trükitud ansamblinootidele kasutada ka tänapäeva koolide laulikuid, populaarseid laule, jõululaulude seadeid jm.

Hindamisel antakse õppuri tööle kas sõnaline (analüüs/hinnang) või hindeline hinnang.

Poolaasta lõppemisel pannakse hinne ka tunnistusele.

Orkestris ja ansambelis osalemise juures on oluline ka korralik kohalkäimine, põhjuseta puudumised kajastuvad ka hinded.

Dirigendi kui ka ansambli juhendaja ülesandeks on leida üles need punktid, mis õppureid motiveerivad. Näiteks tuleks meeles pidada, et õppur teeb heal meelel seda, mis talle tundub huvitav ja meeldiv (repertuaar). Eeskujuks on ikka õpetaja meeldiv mäng või huvitavalt ja innustunult läbiviidud orkestritunnid. Heaks ajendiks on kindlasti musitseerimine koos õpetajaga. Õppureid tuleks kiita ja esile tõsta. Motiveerivad võivad olla ka edukad kontserdid.

Lisategevused

Kontsertide küllastamised

Esinemised erinevatel kontsertidel (kooli kontserdid, jne.)

Muusika kuulamine erinevatelt helikandjatelt

Osalemine festivalidel ja õppelaagrites.

Repertuaari näited

Noorem aste

Trad. arr. L. Holm. Elvira Madigan (1)

Itaalia viis. arr.L. Holm. Veneetsia karneval (1)

J. Harlen. arr.V. Tammann.Puiestee-kassi laul (2)

E. Taube. arr.L. Holm.Nokturn (1)

Trad. arr.L. Holm. My Bonnie (1)

L. Holm. Gusvig Argentinas (3)

T. Nilsson. Mon Ami (3)

Towne/Hadjidakis, arr. L. Holm. Never on Sunday (1)

F. Händel, arr.V. Tammann. Fughetta (4)

E. Presley, arr.V. Tammann. Love Me Tender (4)

W. Kahl. Kiddy-Rock (7)

Vanem aste

- W. C. Handy, arr.H. Rebane. St Louis Blues (5)
 G. Gershwin, arr. N. Nikandrovs. The man I Love
 T. Pigethy, arr.V. Tammann. Fugett nr 13 (2)
 L. Holm. Prantsuse visiit (6)
 A. Piazzolla, arr. L. Holm. Libertango (6)
 I. Berlin, arr. T. Kalluste. White Christmas
 R. Valgre, arr. L. Holm. Ma loodan, et saan sellest üle (8)
 G. P. Reverber, arr. O. Kalluste. Skertso
 J. Schmieder. Roking Kids
 A. C. Jobim, arr. L. Holm. Mojave (3)
 R. Ruiz, arr. V. Tammann. Kuuba viis (2)

Kogumikud

1. Holm, L. Spela Dragspel. Stockholm 2006
2. Tamman, V. Akordioniansamblid 3, Pärnu 2006
3. Holm, L, VAMP 2005
4. Tammann, V. Akordioniansamblid 2, Pärnu 2005
5. Akordioniliidu leht
6. Holm, L. Sprla mera Dragspel. Meodialbum. Stockholm 1994
7. Kahl, W. Kiddy-Rock. Trossinger 2005
8. Holm, L. VAMP 2007
9. Schmieder, J. Roking Kids 2005

3.5. Õppeaine nimetus: LISAPILL

Tavaõppe õppekava õppurid saavad lisapilli valida valikainena kõikide Võru Muusikakoolis tavaõppes õpetatavate pillide hulgast. Nõuded oskustele on vastavalt kirjeldatud valitud pilli ainekava I tasemes. Lisapilli õppimist saab alustada II taseme 2. aastast. Tunni maht ühes nädalas 0,5 õppetundi. Tänu põhipillil saavutatud muusikalisele kirjaoskusele on lihtsam saavutada mängutehnilisi oskusi uuel pillil.

Õppeaine nimetus: SOLFEDŽO

Vaata Võru Muusikakooli kodulehelt - Õppekavad solfedžo tavaõpe

Õppeaine nimetus: MUUSIKALUGU

Vaata Võru Muusikakooli kodulehelt - Õppekavad muusikalugu tavaõpe